

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про звернення громадян

Чинне законодавство зі змінами та доповненнями
станом на 17 серпня 2026 року

Офіційний текст

ЮРІНКОН ІНТЕР
Київ – 2026

УДК 342.736](477)(094.5)
3-19

Джерело документа (Закон України «Про звернення громадян») – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>

Увага! Копіювання вбиває книги

Закон України «Про звернення громадян». Офіційний текст. Київ : 3-19 Юрінком Інтер, 2026. 24 с.

ISBN 978-617-8799-45-8

Цей Закон регулює питання практичної реалізації громадянами України наданого їм Конституцією України права вносити в органи державної влади, об'єднання громадян відповідно до їх статуту пропозиції про поліпшення їх діяльності, викривати недоліки в роботі, оскаржувати дії посадових осіб, державних і громадських органів. Закон забезпечує громадянам України можливості для участі в управлінні державними і громадськими справами, для впливу на поліпшення роботи органів державної влади і місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, для відстоювання своїх прав і законних інтересів та відновлення їх у разі порушення.

Закони звірені з текстом нормативно-правових актів бази даних Верховної Ради України «Законодавство України».

УДК 342.736](477)(094.5)

Видавництво «Юрінком Інтер» прагне сталого майбутнього для нашого бізнесу, наших читачів і нашої планети. Ця книга виготовлена з паперу, сертифікованого Forest Stewardship Council®

ISBN 978-617-8799-45-8

© Юрінком Інтер, 2026

Розділ І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Звернення громадян

Громадяни України мають право звернутися до органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, медіа, посадових осіб відповідно до їх функціональних обов'язків із зауваженнями, скаргами та пропозиціями, що стосуються їх статутної діяльності, заявою або клопотанням щодо реалізації своїх соціально-економічних, політичних та особистих прав і законних інтересів та скаргою про їх порушення.

Військовослужбовці, працівники органів внутрішніх справ і державної безпеки, а також особи рядового і начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби України мають право подавати звернення, які не стосуються їх службової діяльності.

{Частина друга статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1254-VI від 14.04.2009}

Особи, які не є громадянами України і законно знаходяться на її території, мають таке ж право на подання звернення, як і громадяни України, якщо інше не передбачено міжнародними договорами.

Стаття 2. Законодавство про звернення громадян

Законодавство України про звернення громадян включає цей Закон та інші акти законодавства, що видаються відповідно до Конституції України та цього Закону.

Звернення вкладників до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо виплати Фондом відшкодування в межах гарантованої суми розглядаються в порядку, встановленому законодавством про систему гарантування вкладів фізичних осіб.

{Статтю 2 доповнено частиною другою згідно із Законом № 4452-VI від 23.02.2012}

Вимоги цього Закону не поширюються на розгляд скарг, поданих до Військового омбудсмена. Скарги до Військового омбудсмена подаються та розглядаються в порядку, визначеному Законом України «Про Військового омбудсмена».

{Статтю 2 доповнено новою частиною згідно із Законом № 4603-IX від 17.09.2025}

Стаття 3. Основні терміни, що вживаються в цьому Законі

Під зверненнями громадян слід розуміти викладені в письмовій або усній формі пропозиції (зауваження), заяви (клопотання) і скарги.

Пропозиція (зауваження) – звернення громадян, де висловлюються порада, рекомендація щодо діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування, депутатів усіх рівнів, посадових осіб, а також висловлюються думки щодо врегулювання суспільних відносин та умов життя громадян, вдосконалення правової основи державного і громадського життя, соціально-культурної та інших сфер діяльності держави і суспільства.

Заява (клопотання) – звернення громадян із проханням про сприяння реалізації закріплених Конституцією та чинним законодавством їх прав та інтересів або повідомлення про порушення чинного законодавства чи недоліки в діяльності підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, народних депутатів України, депутатів місцевих рад, посадових осіб, а також висловлення думки щодо поліпшення їх діяльності. Клопотання – письмове звернення з проханням про визнання за особою відповідного статусу, прав чи свобод тощо.

Скарга – звернення з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян, посадових осіб.

Стаття 4. Рішення, дії (бездіяльність), які можуть бути оскаржені

До рішень, дій (бездіяльності), які можуть бути оскаржені, належать такі у сфері управлінської діяльності, внаслідок яких:

порушено права і законні інтереси чи свободи громадянина (групи громадян);

створено перешкоди для здійснення громадянином його прав і законних інтересів чи свобод;

незаконно покладено на громадянина які-небудь обов'язки або його незаконно притягнуто до відповідальності.

Стаття 5. Вимоги до звернення

{Стаття 5 в редакції Закону № 577-VIII від 02.07.2015 набирає чинності з 28.10.2015, крім частини третьої, яка набирає чинності з 28.08.2015 – див. пункт 1 розділу II Закону № 577-VIII від 02.07.2015}

Звернення адресуються органам державної влади і органам місцевого самоврядування, підприємствам, установам, організаціям незалежно від форми власності, об'єднанням громадян або посадовим особам, до повноважень яких належить вирішення порушених у зверненнях питань.

Звернення може бути подано окремою особою (індивідуальне) або групою осіб (колективне).

Особливою формою колективного звернення громадян до Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, органу місцевого самоврядування є електронна петиція, яка подається та розглядається в порядку, передбаченому статтею 23¹ цього Закону.

Зміст

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Звернення громадян	5
Стаття 2. Законодавство про звернення громадян	5
Стаття 3. Основні терміни, що вживаються в цьому Законі	5
Стаття 4. Рішення, дії (бездіяльність), які можуть бути оскаржені.	6
Стаття 5. Вимоги до звернення.	6
Стаття 6. Мова звернень і рішень та відповідей на них.	7
Стаття 7. Заборона відмови в прийнятті та розгляді звернення.	7
Стаття 8. Звернення, які не підлягають розгляду та вирішенню.	8
Стаття 9. Заборона переслідування громадян за подання звернення і неприпустимість примушування їх до його подання.	8
Стаття 10. Заборона розголошення відомостей, що містяться у зверненнях.	8
Стаття 11. Звернення до об'єднань громадян.	9
Стаття 12. Сфера застосування цього Закону.	9
Стаття 13. Діловодство щодо звернень громадян.	9

Розділ II ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ ЗВЕРНЕНЬ ГРОМАДЯН

Стаття 14. Розгляд пропозицій (зауважень) громадян.	10
Стаття 15. Розгляд заяв (клопотань)	10
Стаття 16. Розгляд скарг громадян	11
Стаття 17. Термін подання скарги	12
Стаття 18. Права громадянина при розгляді заяви чи скарги.	12
Стаття 19. Обов'язки органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, об'єднань громадян, медіа, їх керівників та інших посадових осіб щодо розгляду заяв чи скарг.	12
Стаття 20. Термін розгляду звернень громадян	13
Стаття 21. Безоплатність розгляду звернення.	14
Стаття 22. Особистий прийом громадян.	14
Стаття 23. Організація прийому громадян вищими посадовими особами.	14
Стаття 23 ¹ . Електронна петиція, порядок її подання та розгляду.	14

Розділ III
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА
ПРО ЗВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН

Стаття 24. Відповідальність посадових осіб за порушення законодавства про звернення громадян.	17
Стаття 25. Відшкодування збитків громадянину у зв'язку з порушенням вимог цього Закону при розгляді його скарги	17
Стаття 26. Відповідальність громадян за подання звернень протиправного характеру.	18
Стаття 27. Відшкодування витрат по перевірці звернень, які містять завідомо неправдиві відомості.	18
Стаття 28. Контроль за дотриманням законодавства про звернення громадян	18